

آبونه شرائطی

ممالک عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، الق
آبونه (۳۵۱) غروشدور .

ممالک احصیه ده سنه لکی (۱۷)، الق
آبونی (۹) فرانقدر .

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائرة مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی پشندر .

§

مسلكه موافق آثار مع الممنونیه قبول
اولنور . درج ایدلمه یازیلر احاده
اولونماز .

۱۳۳۰

اخطارات

رساله خردن آلمدیغی کوسترملک شرطیله
بتون یازیلر هر هانکی برهزته طرفنان
اقتباس اولونه بیایر .

§

مکتوبلرک، امضالرک واضح و اوقوتاقلی
اولمسی و آبونه صره نوموسى محتوی
بولونمسی لازمدر .

§

ممالک اجنبیه ایچون بونه او لر
درسلیرلرک در آنسزجه ده یازلمسی رجا
اولنور .

§

یاره کوندرلدیکی، آن نه یه دائر اولدیغنک
واضعا بیلدیرلمسی رجا اولنور .

بر رسالہ موجود در کہ (یکی یازی او کر تمہ دہرنکی) طرفندن ترتیب ایدلمشدر .
اورادہ بو سؤالک جوابی دخی وارد . بنشاء علیہ بو یازی حقندہ
خاطر لرینہ سؤال واعتراض وارد اولان ذواتک مذکور رسالہ یی دقتلہ
او قومالرینی رجا ایدہرز . بو رسالہ دن مقدار کافی کتب خانہ عمومیہ
وسبیل الرشاد اداره خانہ سنہ براقلمشدر . مجانا ویریلیر .

میلاسی اسماعیل حق

مکاتیب

هندستانہ مختصر مضمونہ :

هندستانک سابق مقر حکومتی

مسلمانانہ مالہ در :

زوالیلر الان خواب کران غفلت ایچندہ یووارلانمقدہ درلر . بت پرستلرہ
نسبہ صوک درجہ جاہل وعزت نفسدن محروم بر حالہ پویان بولمقدہ وحکومت
محلہ ناک الطاف والقبائلہ متمم بولان بر قاج متغلبہ ناک نفوذلی آلتندہ ذلتہ کرتار
وآنلرک اغراض واهواء شیطانیہ لرینہ آلت اولمشلردر .

طرابلس وبالقان محارباتی آناسندہ بر آرز حجت وغیرتہ کن بنغالہ مسلمانلری
اولدقہ بر اثر حیات ابرازینہ موفق اولمشلر حتی بر آردلق اخذتار ایچون
کالکوتہ دہکی ایتالیا جنرال قونسولوسی قتلہ تصدی ایتشلرایسہدہ ، بو کیفیتدن خبر
آلان سینیور در حال فراری قرارہ ترجیح ایدرک فریفر فرار آصیہ سنی چکہ چکہ
رومایہ مندفع اولمش کیتمشدر . ایتالیا امتعہ تجاریہ سی بنغالہ ایالتندہ امثالی
نامسبوق بر حالہ رواجدن دوشمش و بو بوزدن ایتالیا تجاری کلیتہ لوضرر وخساراتہ
دوچار اولمشلردی . مسلمانلرک عوام وقرا قسمندہ عثمانیلرہ قارشو صوک درجہ
خالصانہ وفداکارانہ برمودت ومحبت اعماق قلبلرندہ موجود ایسہدہ ، زنکیلرندہ
حقیقی وصیمی حسیات محدود وآزدر . فقط کوندن کونہ اسلامیتی ،
اسلامیتک مناعنی القاب والتفاتہ صاتان بومتغلبہ کروہنک نفوذی قیرلمقدہ
وازالمقدہ در .

ثروت وتجارت بنغالہ ایالتندہ علی الاکثر مسلمانلرک التندہ در . بت پرستلر
ایسہ ہپ اراضی واملاک صاحبیلریدر . ہندولر ایچندہ منورالفکر کیمسہ لر یوزدہ
آلتمش و مسلمانلر ایچندہ یوزدہ آلتی رادہ سندہ در .

ٹالسکوٹہ مطہر عالی :

کالکوتہ دہ انکلیزجہ اولہرق بری the englishman دیکری دہ the statesmah
نامیلہ ناشرلری انکلیز بولان غزتہلر تمامیلہ انکلتہ سیاستک مروج وناشرلریدر .
the Bengalee نامندہ انکلیزجہ اولہرق انتشار ایدن یومی رختہ تمامیلہ بنغالہ
بت پرستلرینک لسان خالری اولوب ، حکومت محلہ یی ، اجرا آتئی تنقید ایتکدہ
اصلا تردد ایتدیکی کی دقیقہ بیلہ کچیرمز . بو غزتہ ناک صاحب وناشری ہندو
(بانرجی) درکہ کندی قومی مدافعہ وصحابت ایتکدہ بوتون حیاتی کچیرمش
والیوم آنلرہ محترم برلیدر اولمش در . ہندولرہ مسلمانلرک بنغالہ لسانیلہ انتشار
ایدن بر قاج غزتہلری وار ایسہدہ او قدر اہمیتی حائر دکلدزلر .

الہلال جریدہ اسلامیه سی : دوکہ حروفات ایلہ ہفتہدہ بر کرہ اردو لسانیلہ
مصور اولہرق انتشار ایدن بوجریدہ ناک کرک ہندو مسلمانلری اوزرندہ کی نفوذی
وکرکسہ حکومت محلہ عندندہ کی اہمیتی پک زیادہ در .

عثمانیلرک حقوقی دہ صوک درجہ مدافعہ ایتکدہ در . صاحب فاضلی (مولانا
ابن الکلام آزاد) حضرتلریدرکہ ، کنجلیکیلہ برابر علوم دینیہ ، فقیہہ ومنطقہ

لاتین حرفلرندہ موجود اولان وصل عمومیت اعتباریلہ اساساً ای برشی
دکدر . ہلہ تکلفی اولق اعتباریلہ بزم مقصد اساسیمزہ یعنی بو کونکی
محتاج اولدینمز وضوح وسہولتہ بتون بتون منافیدر . وبوندہ
کلہ بیتنجہ یہ قدر الک قالمسامی سرعت وسہولت تأمین ایدہر
کورونورسہدہ ای تدقیق ایدیلر سہ بالعکس سرعت وسہولتہ مانع
اولدینی اکلشیلیر . چونکہ منفصل یازلدینی وقت انسان بر قاج حرکتلہ
یازیلایحق آیری حرفلری یازمقلہ مکلفدر . ذہن شاشیردیجی بر حال
یوقدر . مختلف حرفلری بری برینہ وصل ایتکدہ ایسہ نسبتلہ تکلف
واردہر . بونک نظریسی بویلہ اولدینی کی عملی اولہرق اثباتی دہ قولایدہر .
مثلاً (یوسف) کلہ سی یکی یازی ایلہ پک اعلا متصل یازیلاییلیر .
(یوسف) حرفلری ہیچ بوزمقسنزین بری برینہ ربط ایتک
کافی در . ایشتہ بو ویامثالی بر کلہ یی او کمزہ بر نانیلی ساعت
قویارمق و بو حرفلری بر برینہ وصل ایدہرک مثلاً ایکی دقیقہ یازمقدہ
دوام ایدہم . صکرہ قاج کلہ یازدینغیزی و قاج کرہ شاشیردینغیزی
صایلم . صکرہ دہ عینی کلہ یی حروفی آیری آیری اولہرق عینی مدت یازوب یینہ
صایلم . ہر حالہ منفصل یازلدینی وقت وصل ایلہ یازیلاندن دہا چوق
یازلدینغی و دہا آزا کلش یازلدینغی کوروروز . دیگر ملتلرک یازیلاریلہ
مقایسہ وتجربہ ایتدیکمز دہ دخی بزم یکی یازینک منفصل حالندہ اونلرک
متصل ال یازیلارلرندن دہا سریع یازلدینی دفعات ایلہ بالفعل اثبات
ایدلمشدر ، حاصلی منفصل یازمقدہ موصول یازمقدن دہا زیادہ سرعت
وسہولت ووضوح وتمامیت واردہر . ایجابندہ اثبات ایدہرکمز وجہ
ایلہ بو حال اوروپالیلرک ارباب فن ومتفکرینی عندندہ دخی مسلمدر .
باخصوص یازی دن مقصود اصلی اولان وضوحک محافظہ سی ہر شیدن
اقدام در .

بزم یازی ایسہ وصلدن زیادہ فصلہ مساعددر . نتہ کم ہر وقت
دیدیکمز کی بزلر منفصل یازمغہ ذاتاً آلیشقینز . مثلاً (دون دوز درہدن
اوچ ادم اون درت اوردک . اوردی اوزون اووہدہ آو واردہر . اوردودن
وارد اوراق ادارہدہ در . اورادن آل) عبارہ سی ہب منفصل حرفلرند
مرکب در . بوندہ صکرہ ہب بویلہ یازارز اولور کیدہر . کلہ ارالرینی
تفریق ایچون براز اراالق براقق کافی در .

معافیہ بلکہ ایلری دہ اوروپایازیلارندہ اولدینی کی وصل ایستہ نیر
دیہ بز انتخاب ایتدیکمز صائتری ہب وصلہ مساعد اولہرق انتخاب
ایتک . یعنی وصلک لہندہ اولمادیغمزک بعضیلرینک یا کلش اکلادینی
وجہ ایلہ شکلریزک وصلہ مساعد اولمادیغندن ظن ایدلمہ سنی علاوہ یہ
لزوم کوروروز .

خلاصہ : یکی یازینک بعونہ تعالی ہیچ اکسیکی یوقدر . ہر جہت
دوشونلش وبونکلہ بتون اقوام اسلامیه لسانلری یازلدینی کی عرہجہ دخی لسان
عربی خللدن وقایہ ایدہرک صورت دہ یازیلیر . وبو خصوص پک بیوک
علما وادبای عرب طرفندن تصدیق وتقدير ایدلمشدر .

یکی یازی حقندہ وارد اولان بالجلہ سؤال واعتراضلرہ جواب ویرر

ایله ادبیات و تاریخ اسلامه بحق مطلع و عالم بر ذات اولوب، مرحوم پدری هندستانک اک فاضل علماسندن و یوز بیکارجه مرید و پیروانه مالک عالی قدر و وجودی اندر ذواتلردندی .

الهلال جریده سنک قارئلری علی الا اکثر هندستانک علما و فضلا طبقه لریدرکه اوکی کیمسه لره مقاله و محتویات بکندیرمک هر محررک خرجی دکدر . بونی (آزاد) کی فضلالی اسلامیه دن اولان انجق تحریرایده بیلیر . کاپور مسجدی، وقعه سی اثناسنده حکومت محلیه علیهنده بالجله مسلمانلری اویاندیران واک صوکره حکومت طرفدن یابیلن خطاری تعمیر ایتدیرنجیه قدر اوغراشان الهلال جریده سنک نفوذ و تأثیری کورولاش و قارئلری اون بیکی تجاوز ایلشدر .

ممالک عثمانیه ایچنده سبیل الرشادک اهمیتی و مسابکی هر نه ایسه الهالکده عیندر .

سرمقاله بی آزاد حضرتلری بالذات کندی قلمیله یازدینی کی غزته ک تصحیح و تنظیمه ده کندیسی باقار . سرمقاله ده مناسبتله ایراد و استنهاد ایدیلن آیات عربیه و فارسیه واردر و اوقدر کوزل و مؤثر درکه ، قارئلری و تسخیر ایلر دیسم مبالغه ده بولمش اولام .

کالکوتده هر کون بو ذات محترم ایله علی الا اکثر وقتی کچیر یوردوم . بوندن طولانی ده کندیسی صوکره بختیار عدا ایل یوردوم . بالعموم اسلام ایله عثمانیلر حقنده بسیلدیکی فکر پک عالی و شایان قبول و امثالدر . در سعادت بر کره تشریف ایللری بالخاصه کندیلرندن چوق استرحام ایتدم . بونی بکا وعد ایتدیلر .

هندستانده کی علما و فضلا ایچنده ایکی ذاته تصادف ایتدم که ، بری «مولانا شبلی نعمانی» حضرتلری ایدی . دیکریده بو ذات محترمدر .

اموری انجمندر :

کالکوتده مسلمانلرک بر قاج انجمنلری واردر . فقط ایچلرنده اک ایسی « انجمن مفید الاسلام » در . بوانجمن اعضالریک چوغی ققاردر . برکتانخانه ، برابتدائی ذکور و اناث مکتبی آجقلری کی ، انکلز خسته خانه لرنده وفات ایدن فقیر مسلمانلری کندی انجمنلریک مصرفیله تکفین و تجهیز و دفن ایل یورلر . زیاده سیله فقیر الحال اولان چوقلری تعلیم و تربیه یه چالشیورلر . بی انجمنلرینه دعوت بو یوردیلر . جله اعضا ایله کوروشدم . جدأ ریاسز و قلوبلری نورمین اسلامیتله منور کوردم . غازی انور پاشانک رسمی قلوبلری ایچون بندن ایستدیلر و یالواردیلر . در سعادت عودتمده بونی ذات عالیلرندن استرحام ایده جکی کندیلرینه وعد ایتدم .

بونلرک ، انجمنک اداره مأموری مولوی هدایت حسین نامنده علما و در سندن غایت صالح و متدین بر ذاتدر . انور بکک اسمنی تلفظ ایتدیکی زمان کوزلرندن بلا اختیار اینجو دانه لری کی یاش آقیوردی . بومبارک ذاتک بوجالی بنی ده آغلالتدی . دیاده بوقدر صاف یوره کلی ، خلق ، طوغری ، عثمانیلری سون بر ذاته مدت عمر مده ده تصادف ایتدم . بنم قلبی جدأ تسخیر ایتشیدی . ینه کالکوتده علمادن اولوب آیش و یریشه اشتغال ایدن «مولوی یار محمد» نامنده بر ذاتی صوکره درجه عثمانی محی بولدم . بو ذات بکا چوق شیلر سویلدی که ، جدأ شایان قبول و امثال بولدم . هند مسلمانلریک مقام خلافت عظامدن نه بکلمکده اولدیلری و بو رابطه قویه بی قات قات تأکید و تقویه ایچون زلف یاره - انکلز پولتیقه سنه هندسانده - طوقونامق شرطیله ، نه کی اجرا آت و تشبثانده بولتلفمزی ادله و براهین قویه ایله اتیان و اثبات و بنی اقتضاه موفق اولدی . «مولوی هدایت حسین» ک ده بکا بر جوق نصایحی واردر که ، آیری بر مقاله ایله سویلنکاری بنی ایضاح ایده جکم .

سیر محمد العموری :

وقتیله سوریه دن چینه ، شانغایه و صوکره دن کالکوتیه کن بو ذات محترم کندی مساعی و کدیبنی سایه سنده برسیقاره فابریقه سی آچغه موفق اولمش و بو یوک بر شرکت تأسیس ایلشدر .

کندیسی بیروتک اشرف و خاندانندن و حضرت عمر الفاروق رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه انتساب ایل یور . ظنجه سید مشارالیه ایله مرحوم محمود شوکت پاشا

ایله مرحوم سامی پاشا اره لرنده قرابتده واردر . بکا قارشو بذل انسانیت و لطفده دریغ ایتدی ؛ همشهریک ، وطنداشلق حقنی الله ایچون ایضا ایدی . ایکی دفعه بری یک ، دیکری جای ضیافتنه چاغیردی . فابریقه بی ده کزدیردی . کوزل قوناغی و منتظم موبیللری کوریلرک شیلردندر . ذوق و طبیعتی تمامیه عثمانی اوله رق قالمش و بونی محافظه ایتکه صوکره درجه سعی و غیرت ایلشدر . طرابلس محاربه سی اثناسنده بر جوق اعانه لر و یردبکی کی ، بالقان محاربه سی اثناسنده بیک انکلز لیراسنه قدر یاره کوندرمشدر . ادرنه نک ، سلانیک سکوطی اثناسنده بر قاج کون سید مشارالیه آغزیه برلقه یک بر یوطوم صو بیله قویامشدر . کالکوتده مسلمانلریک کندیسنه فوق العاده حرمتلری واردر .

کالکوتده عثمانی شهیندری بوقدر :

کالکوتده همان هر حکومتک بر منلی واردر . هندستانده و بولمانده بر نرفر تبعیه ، هیچ بر صورتله تجاری و سیاسی منافعه ماک اولیان «غواتمالا» . «پرو» ، «پهغو» حکومتلریک بیله برر فخری شهیندرلری اولدینی حالده ، دوات عثمانیه نک هندستانده و بالخاصه کالکوتده کی ساحلسکاه بر نقطه ده هم تبعیه ممالک ، هم منافع سیاسی و تجاریه سی بولندینی حالده نه موظف ، نه ده فخری بر منلی واردر . بورایه لسان آشنا و متدین بر موظف شهیندر تعیین ایدیلر سه هر حالده حکومتک کارلی چیقه جقدر .

خایر بودجه من مساعد دکل ایسه ده سید محمد العمری کی - تبعه عثمانیه دن و سوریه اشرافندندر - زنکین و ارباب ثروتدن بر ذاتی فخری شهیندر تعیین ایتک نفس الامر بک موافقدر . بوکی ذوات ایجابنده جییلرندن مصرف ایتکدن چکنمزلر . آنلر یالکز رسمی بر شرفی احراز ایتکله اکتفا ایدرلر .

بوکی فخری شهیندرلرک معینته و وظیفه شناس خارجیه نظارتک کوجوک مأمورلرندن بر افندی تعیین ایدلسه هر حالده ده کوزل اولور .

س . م . م . توفیق بهوپال :

فیلیپین مکتوبلری :

۷

سینغاپوره مواصلت

صفر الحیرک طقوزنجی کونی سینغاپوره کلدیم . فیلیپین آطه لرینه کیده جک ایلک واپورک و رودینه انتظاراً اوتله نازل اولدم . بورانک اک بیوک تجار و معتبران اسلامیه سندن السید عمر السقاف افندیکنک مخدومی السید محمد السقاف افندی اوتله قلام اهالی اسلامیه اوزرینه سوء تأثیر اجرا ایده جکنی بیان ایدرک لطیف بر باغچه اورته سنده بولونان یالیسنه دعوت ایلده دی . دعوتنه اجابته مجبور اولدم .

اللی بینک نفوس اسلامیه بی حاوی بولنان سینغاپور شهری معتبران ، تجاران و علماسی زیارت عاجزیه کلدیلر . بالخاصه دوات ایدم تذکرک احوال حاضره سی حقنده استفسار ائده بولندیلر . جله سنک پک هیجانه کلش اولان تأثرلری تعدیل و دوات الخلافه نک یقین بر مستقبلا حائر نصاب قوت و تکمل اوله جفی عنایت باریدن مأمول بولندینی بیان ایله کندیلری تظمین ایلدم .

سینغاپوره اسلام جمعیتلری :

بوراده بر جوق اسلام جمعیات خیره سی وار ایسه ده شیمدی به قدر بونلرک آثار فعلیه حسنیه کوریلر مه مشدر . بوجعیتلر اساساً بر جمعیت واحده شکنده عثمانی سابق شهیندری مرحوم احمد عطاء الله بک افندیکنک زمانده تشکل ایتمش ایسه ده مومی الیهک وفاتندن صکره انقسامه اوغرامشدر . ایشتیکیه کوره الیوم الی قدر جمعیت اسلامیه واردر . بوجعیتلره مخصوص بنالرده اعضای جمعیت بر اشیر . هبرری شهری یارم دولار «تقریباً ۶،۷۵ غروش» و برر . مبلنی قلوبلریک مصارف ضروریه سنه و بعض محتاجینک اعانه سنه صرف ایدیلورلر .